

«Инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды педагогикалық-психологиялық сүйемелдеу» атты мектепке дейінгі білім беру мекемелерінің арнайы педагогтердің, тәрбиешілердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы

1. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері және оқу нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды педагогикалық-психологиялық сүйемелдеудің ерекшеліктерін анықтау, ақпарат беру.

Бағдарламаның міндеттері:

- инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеу аймағындағы білімдерін дамыту, тереңдету;

- ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы, олардың даму ерекшелігі, оқу қажеттілігінің сипаты туралы білімдерін тереңдету;

- инклюзивті білім беру контекстіндегі халықаралық және Отандық нормативті-құқықтық құжаттармен таныстыру арқылы білімдерін тереңдету, жаңа заңнамалық құжаттарды талдау;

- мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктерін, олардың сипаты туралы білімдерін кеңейту.

- ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрықтың мазмұнын ашу;

- ерекше білім беру қажеттіліктерді бағалаудың тәртібі;

- ПМПК жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тексерудің алгоритмі туралы ақпарат беру;

- мектеп жасына дейінгі қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері және олармен жүргізілетін жұмыс түрлері туралы ақпарат беру.

- ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен жүргізілетін түзету-дамытушылық жұмыстардың ерекшеліктерімен таныстыру.

Оқу нәтижелері.

Курсты аяқтағанда тыңдаушылар:

- инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеу аймағындағы білімдерін кеңейтеді;

- ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы, олардың даму ерекшелігі, оқу қажеттілігінің сипаты туралы білімдерін тереңдетеді;

- инклюзивті білім беру контекстіндегі халықаралық және Отандық нормативті-құқықтық құжаттармен таныстыру арқылы білімдерін кеңейтеді, жаңа заңнамалық құжаттарды талдай алады;

- мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктерін, олардың сипаты туралы білімдерін кеңейтеді.
- ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрықтың мазмұнын біледі;
- Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдап отыру қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығының мазмұнын біледі;
- ерекше білім беру қажеттіліктерді бағалаудың тәртібін біледі;
- ПМПК жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тексерудің алгоритмі туралы біледі;
- ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеудегі ПМПК мен мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының байланысын біледі;
- мектеп жасына дейінгі қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері және олармен жүргізілетін жұмыс түрлері туралы ақпараттармен қамтылады;
- ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен жүргізілетін түзету-дамытушылық жұмыстардың ерекшеліктерімен танысады.

2. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 5 модульден тұрады:

- 1) Инклюзивті білім берудің мазмұны, нормативті құжаттар;
- 2) Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы, балалардың даму ерекшеліктері;
- 3) Ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеудегі ПМПК мен мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының байланысы;
- 4) Мектеп жасына дейінгі қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері және олармен жүргізілетін жұмыс түрлері
- 5) Вариативтік.

Вариативтік бөлімкіріс сауалнамасының нәтижесі бойынша курстың дамушылардың сұранысымен құрастырылады.

3. Бағдарлама мазмұны

«Инклюзивті білім берудің мазмұны, нормативті құжаттар» **атты модульде:** Инклюзивті білім беру ұғымы. Ерекше білім беруге қажеттілігі бар балаларға қолдау көрсету және бағалау моделі (медициналық, әлеуметтік). ҚР инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың нормативті - құқықтық негіздері. Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы. Инклюзивті білім беру контекстіндегі Л.С.Выготскийдің теориялары (мәдени - тарихи теориялары, дамудың өзекті және жақын аймағы, түзету, орынбасу, біріншілік және екіншілік кемістік ұғымдары т.б).

2) «Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы, балалардың даму ерекшеліктері» **атты модульде:**

3) «Ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеудегі ПМПК мен мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының байланысы» атты модульде: ПМПК тексерудің негізгі мақсаты. Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілінің дамуының онтогенезі, психо–физикалық даму ерекшеліктері. Мектеп жасына дейінгі балалардың ерекше білім беру қажеттілігін ПМПК жағдайында анықтау. ПМПК жұмысының мазмұны, тексеру алгоритмі, тексеру қорытындылары мен ұсыныстарын талдау. Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеу. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы логопедтің қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы арнайы педагогтың қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы психологтың қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы логопедтің қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы арнайы педагогтың қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы педагог - ассистенттің қызметі, жұмыс мазмұны. Мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеудің түзете – дамытушылық бағыты.

4) «Мектеп жасына дейінгі қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері және олармен жүргізілетін жұмыс түрлері» **атты модульде:**

Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері. Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балаларды дамытудағы сенсорлы интеграция. Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар мектеп жасына дейінгі балалармен түзету - дамытушылық жұмыс.

4. Оқу процесін ұйымдастыру

Бағдарлама қашықтан (онлайн) оқыту тәртібінде жүзеге асырылады.

Оқу үдерісі осы Бағдарламаға сәйкес оқу-тақырыптық жоспар бойынша ұйымдастырылады.

Оқу жоспарына сәйкес оқыту модульдер бойынша ұйымдастырылған. Әр модуль келесі компоненттерді қамтиды:

- дәрістер;
- ресурстар (электрондық, интернет-ресурстар, мәтіндік, аудио- және бейнематериалдарды, иллюстрацияларды қамтитын мәтіндік ресурстар);
- сценарий бойынша өз бетінше жұмыс (ізденушілік, зерттеушілік, шығармашылық және т.б.);
- чат/форум арқылы конференциялар;
- вебинарлар;
- онлайн-платформадағы бағалау жүйелерінің көмегімен ағымдағы және аралық бағалау;
- кеңестер.

Оқу кестесіне сәйкес тыңдаушылар материалдарды өз бетінше зерделеп, тапсырмаларды орындайды, вебинарларға қатысады.

Оқу процесін ұйымдастыруды жергілікті үйлестіруші қамтамасыз етеді.

Тиімді оқу процесін қалыптастыру үшін Тыңдаушылар мен оқытушылардың қашықтан өзара әрекеттесуі арқылы тұрақты кері байланысы және кеңес беру қарастырылған.

5. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Курстың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуіне мыналар кіреді:

- оқу-нормативтік құжаттары
- нұсқаулық,
- бейне материалдар,
- интернет ресурстар,
- үлестірме материалдар.

6. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау:

- курстық тақырыптар бойынша тестілеу,
- біліктілікті арттыру курстарына қанағаттану туралы онлайн-сауалнама жүргізу.

7. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы
Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы
2. Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 24 қаңтарда № 26618 болып тіркелді
3. Аутизмі балаларға арналған арнайы дамыту бағдарламасы /Ерсарина А.К., Джангельдинова З.Б., Айтжанова Р.К.
4. Об утверждении модели развития дошкольного воспитания и обучения
Постановление Правительства Республики Казахстан от 15 марта 2021 года №137
5. Психолого-педагогическое сопровождение детей с особыми образовательными потребностями в общеобразовательном детском

- саду. Часть 1. Ситуационный анализ состояния коррекционно-педагогической поддержки детей с особыми образовательными потребностями в дошкольных общеобразовательных организациях Республики Казахстан: методические рекомендации. / Баймуратова А.Т., Дербисалова Г.С. – Алматы: ННПЦ РСИО, 2022. – 48
6. Организация деятельности психолого-медико-педагогических консультаций в системе инклюзивного образования- Ерсарина А.К. « 2020 г.
  7. «Организационно-методические основы педагогической поддержки детей с особыми образовательными потребностями в дошкольных организациях образования» - Коржова Г.М., Вишневская Т.А.,Баймуратова А.Т., Завалишина О.В. 2020 г.
  8. Типовые учебные программы дошкольного обучения и воспитания детей с ООП № 721 ПРИКАЗ

Қосымша №1.

8. Курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Сағата саны
1	«Инклюзивті білім берудің мазмұны» атты модульде:	8
1.1	Инклюзивті білім беру түсінігі. Инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдары мен қағидалары.Инклюзивті білім берудің халықаралық және Отандық нормативті құқықтық негіздері	4
1.2	Ерекше білім беру қажеттілігі, ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы. Инклюзивті білім беру контекстіндегі Л.С.Выготскийдің теориялары (мәдени- тарихи теориялары, дамудың өзекті және жақын аймағы, түзету, орынбасу, біріншілік және екіншілік кемістік ұғымдары т.б)	4
2	Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар тобы, балалардың даму ерекшеліктері» атты модульде:	12
2.1	Сөйлеу тілі зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері.	3
2.2	Психикалық дамуы тежелген мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері.	3
2.3	Зияты зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері.	2

2.4	Көру қабілеті және есту қабілеті зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері. Тірек- қимыл аппараты зақымдалған мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктері.	4
3	«Ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды сүйемелдеудегі ПМПК мен мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының байланысы» атты модульде:	40
3.1	Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу тілінің дамуының онтогенезі, психо – физикалық даму ерекшеліктері.	4
3.2	Мектеп жасына дейінгі балалардың ерекше білім беру қажеттілігін ПМПК жағдайында анықтау.	2
3.3	ПМПК жұмысының мазмұны, тексеру алгоритмі, тексеру қорытындылары мен ұсыныстарын талдау.	4
3.4	Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы логопедтің қызметі, жұмыс мазмұны.	2
3.5	Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы арнайы педагогтың қызметі, жұмыс мазмұны.	8
3.6	Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы психологтың қызметі, жұмыс мазмұны.	8
3.7	Мектеп жасына дейінгі ұйымдардағы педагог - ассистенттің қызметі, жұмыс мазмұны.	7
3.8	Мектеп жасына дейінгі ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеудің түзете – дамытушылық бағыты.	5
4	«Мектеп жасына дейінгі қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері және олармен жүргізілетін жұмыс түрлері» атты модульде.	10
4.1	Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балалардың даму ерекшеліктері.	9
5	Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар балаларды дамытудағы сенсорлы интеграция.	6
5.1	Әлеуметтік өзара әрекеттестіктің бұзылысы бар мектеп жасына дейінгі балалармен түзету - дамытушылық жұмыс.	6
6	Вариативтік модуль	4
	Барлығы:	80